

Az erdőfeltárás úttörője: Jáhn Ferenc

15 évvel ezelőtt halt meg Jáhn Ferenc, az Egri Erdőgazdaság kiváló mérnöke. Nem volt hivalkodó, nem volt gőgös, szerénysége, szaktudása, általában kedves emberi tulajdonságai miatt mi egriek, de talán országszerte sokan, megőriztük emlékezetünkben.

Amivel beírta nevét cégünk történetébe, az erdőfeltárás fejlesztése, a kötélpályás módszerek elindítása. Nem kis szerepe volt abban, hogy az Egri Erdőgazdaság az erdőfeltárásban mindig élen járt. Műszaki kérdésekben való sokoldalú jártasságában apja, *Jáhn Rezső* – Rudi bácsi – nyomdokait követte, aki Pallavicini őrgróf erdőmesterként, később a szilvásváradai gondnokság mérnökeként vált ismertté. Ő tervezte és építette többek között a hármaskúti erdészház tájbaillő szép épületét a 30-as években.

1946-tól elindulnak a MÁLLERD beruházásai: az erdőigazgatóságokat nyugati, háborúból viasszamaradt teherautókkal látják el, és megépülnek az első burkolt utak. 1947-48-ban Nagyvisnyó határában építik az ország háború utáni első szilárdburkolatú erdészeti útját Bán-völgyi út néven, melynek tervezője és kivitelezője Jáhn Rezső. Ehhez kapcsolódik egy kis epizód. Jáhn Rezsőt feljelenti egy dolgozója, akit részegség miatt kiállított a munkából a szigorú főnök. *Pankotai Gábort* küldik ki a minisztériumból az ügy kivizsgálására, aki megállapítja, hogy a bejelentés, miszerint az alpból kispórolták az anyagot, alaptalan volt.

1991-ben az utókor 0-kilométeres emlékkövet állított az út építőinek tisz-

teletére a Szilvásváradai Erdészethez tartozó Bán-völgyben.

Ebben az időben, 1948-49-ben épül a Mátrában a Sándorrét-Somhegyi út, más néven „Hurok-út”, amit „Tervútnak” is neveznek, utalva arra, hogy a hároméves terv nagy útépitési közé tartozik. A terveket az erdőigazgatóság mérnökeiből álló 14 fős tervezőgárda készíti el rohammunkában. A tervezők között országosan ismert nevekkel találkozunk: mint *Jáhn Rezső, Cornides György, Murányi János, Szontagh Pál, Bánky Gyula, Urbánffy István*. A tervezésben részt vesz *Jáhn Ferenc* erdőmérnök-hallgató, akinek ezzel elindul pályafutása az erdőfeltárás terén. Az építésvezető *Lipták Géza*.

Kezdetben *Horváth Sándor*, majd *Jáhn Ferenc* az építésvezetője az 1952-53-ban épülő Várbükki útnak és mun-

kásszállásnak. Ekkor még csak a Várbükki házig építik, majd a 60-as években folytatják.

Az 50-es évek közepétől Jáhn Ferenc már mint műszaki csoportvezető intézte a Nyugatbükki Állami Erdőgazdaság építési és gépesítési feladatait, ezen belül az egyre égetőbbé váló erdőfeltárást.

Nevetetes év: 1957, a Felsőtárkányi Erdészet területén, a Melléri rakodó közelében munkába áll az első dózer, és ezzel elindul a gépesített útépités. A két dózeros, *Szeredi József* és *Hímer Miklós* fél napi próbálkozás után közölte a főnökkel, Jáhn Ferencsel, hogy ezzel a géppel hegyi terepen nem lehet utat építeni, át kell alakítani, a tolólapot ferdére állítva kell felszerelni. Természetesen hamarosan belejöttek, Szeredi Józsefből az egyik legjobb dózeros lett.

57 előtt kézzel építették az utakat, az egyetlen gép az úthenger volt, az anyagszállításhoz traktort használtak pótkocsikkal. Kezdetben a dózerutak építésénél is sok kézi munkát vettek igénybe rézsűzéshez, árkoláshoz, tereprendezéshez. Az egyik fotón a dózer utáni munkákat láthatjuk. Eleinte az utakat maga Jáhn Ferenc tervezte és tűzte ki. Szigorúan megkövetelte, hogy az új földutakra a legkisebb esőnél járművekkel senki nem mehetett rá. Apám, aki közismert volt csendes humoráról, megkérdezte: „mondj, Ferikém, szöges bakancssal ráléphetek az útra?” Sajnos, a későbbiekben a gazdasági kényszer miatt ezt már nem tartották be, ma is sokszor addig járnak nagy teherautókkal földutakon, amíg el nem akadnak.

1958-ban Jáhn Ferenc megépíti Szilvásváradon az istállóskői kötélpályát, és ezzel megalapozza az egri cég mind a mai napig élő drótköteles módszerét. A tervezést megelőzően *Pankotai Gábor* segítségével – aki ekkor már a Szállítástan professzora Sopronban – felvették a kapcsolatot a bécsi egyetemmel. Ausztriában nagy hagyományai voltak a kötélpályás módszereknek, olyan ismert professzorok oktatták a kötelezést, mint *Ernst Pestál* és utóda *Franz Hafner*, akikkel Jáhn Ferenc személyesen is találkozott, írásaikat áttanulmányozta.

A gondos előkészítés után Jáhn Ferenc tervezte meg a mintegy 1400 m-es pályát mérnöki alapossággal, majd a kivitelezést is személyesen irányította. Pankotai Gábor az itt szerzett tapasztalatokat és mérési eredményeket felhasználta a kötélpályák oktatásában.

Jáhn Ferenc a 70-es években már a szakmérnököket oktatja Sopronban, 1977-ben „Acélköteles közelítő berendezések” címmel megjelenik jegyzete, amelyben a kötelezés tudományát és gyakorlatát megalapozó ismereteket foglalja össze.

Amibe belefogott, azt mindig teljes odaadással vitte végbe. Kiváló szervező volt, erre talán a legjobb példa az 1964-es és a 74. évi vándorgyűlés, ahol ő volt a rendezvények irányítója, főszervezője. Szigorúan megkövetelte, hogy a legapróbb részletekig minden a helyén legyen, nem elég az intézkedéseket kiadni – mint mondta – „meg kell győződni a végrehajtásról”.

Egyéniségének jellemzésére álljon itt ez a kis epizód az 1974-es vándorgyűlésről. Mint mindig, itt is pontos forgatókönyv készült a bemutatókhoz. A Bükk-fennsík aszfaltfiniseres bemutató volt a programban. Az egyik gép-

kezelő kétségbeesetten rohant Jáhn Ferenchez és mondta, hogy az egyik gép nem indul. Az az ember, aki az előkészítéskor keresztbe nyelte, ha valaki nem volt pontos, most léleknyugalommal így szólt: „Nyugalom, semmi gond, ezt a gépet nem mutatjuk be.”

1977-től már főmérnöki beosztásban (később igazgatóhelyettesként majd vezérigazgató-helyettesként titulálják) a gazdaság teljes termelését irányítja, ebben a munkakörében az egyik legnagyobb feladata a Felnémeti Fürészüzem rekonstrukciója. Az az ember, aki korábban erdőfeltárással, magasépítéssel, gépesítéssel foglalkozott, a faipari kérdésekben is otthonosan mozgott.

Azt hiszem, sokan emlékeznek még a 80-as évek tertvargyalásaira. Feri bácsi – legtöbbször így szólították – nagy szakértelemmel és alapossággal vezette ezeket a minden ágazatra kiterjedő részle-

tes egyeztetéseket. Volt egy spirálfűzete, ebbe vezette be az erdészetek, üzemek tervszámait és tényadatait, ebből bármikor meg tudta mondani több évre visszamenőleg, ki hogy teljesített.

Meg kell említenem egy olyan elfoglaltságát – lehet mondani szenvedélyét –, amiért később utódai mind hálával tartozunk, ez pedig a fotózás. Nagyon sok olyan felvétel, diakép maradt ránk hagyatékából, melyek erdőgazdaságunk történetének dokumentumai. Az itt bemutatott képek egy kivételével tőle származnak. Az egyik ezek közül Egerben a Dobó téri lakásának ablakából készült a Dobó-szobor felújításáról. A városházán lévő címer mutatja, hogy a felvétel 56 után készült. A Lyceum tetijén látható a csillag, amelyet egy időre újra visszahelyeztek az épület tornyára.

Most, amikor írom ezeket a sorokat, eszembe jutnak nagy feladatok, vállalkozások Jáhn Ferenc életéből, és felvilágnak előttem apró epizódok a mindennapokból. Jó szívvel emlékezem vissza azokra a baráti estékre, amikor egy-egy vállalati rendezvény után Feri bácsi meghívta munkatársait saját pincéjébe. A jó hangulatú, vidám borozgatások emléke megmaradt bennem.

1977-ben megkapta a Bedő-díjat, azt az elismerést, amelyre egész életével, munkásságával rászolgált.

Ma már kevesen vannak az erdőgazdaságnál akik, akik együtt dolgoztak vele, munkatársai voltak.

Remélem, hogy ezzel az írással hozzájárulok e kiváló egyéniség emlékének megőrzéséhez.

Wágner Tibor
ny. erdőmérnök

